DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

20. januar 2005 *

I sag C-306/03,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Juzgado de lo Social n° 3 de Orense (Spanien) ved afgørelse af 24. juni 2003, indgået til Domstolen den 16. juli 2003 , i sagen:

Cristalina Salgado Alonso

mod

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS),

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS),

* Processprog: spansk.

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.W.A. Timmermans, og dommerne R. Silva de Lapuerta, R. Schintgen (refererende dommer), P. Kūris og G. Arestis,

generaladvokat: J. Kokott
justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Múgica Arzamendi,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 15. september 2004,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Cristalina Salgado Alonso ved abogado A. Vázquez Conde

— Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) og Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS) ved A.R. Trillo García og A. Llorente Alvarez, som befuldmægtigede

— den spanske regering ved E. Braquehais Conesa, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved H. Michard, I. Martínez del Peral og D. Martin, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 28. oktober 2004,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 12 EF, 39 EF og 42 EF samt af artikel 45 og artikel 48, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådet forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1606/98 af 29. juni 1998 (EFT L 209, s. 1, herefter »forordning nr. 1408/71«).

2 Anmodningen er blevet indgivet under en sag mellem Cristalina Salgado Alonso og Instituto Nacional de la Seguridad Social (det nationale institut for social sikring, herefter »INSS«) og Tesorería General de la Seguridad Social (socialsikringshovedkassen, herefter »TGSS«) vedrørende fastsættelsen af Cristalina Salgado Alonsos ret til en alderspension i henhold til spansk lovgivning.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 Artikel 1, litra r), i forordning nr. 1408/71 definerer udtrykket »forsikringsperioder« således:

»bidrags- eller beskæftigelsesperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, der i den lovgivning, hvorefter de er tilbagelagt eller anses for at være tilbagelagt, betegnes eller anerkendes som forsikringsperioder, samt alle dermed ligestillede perioder, for så vidt de efter denne lovgivning anses for ligestillet med forsikringsperioder«.

4 Artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 har følgende ordlyd:

»Personer, der er bosat på en medlemsstats område, og som er omfattet af denne forordning, har de samme pligter og rettigheder i henhold til en medlemsstats lovgivning som denne medlemsstats egne statsborgere, medmindre andet følger af særlige bestemmelser i denne forordning.«

5 Samme forordnings artikel 45, stk. 1, fastslår princippet om sammenlægning af forsikringsperioder ved erhvervelse, bevarelse og generhvervelse af ret til ydelser således:

»Såfremt erhvervelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til ydelser efter en ordning, som ikke er en særordning i den i stk. 2 eller 3 omhandlede forstand, i henhold til en medlemsstats lovgivning er betinget af, at der er tilbagelagt forsikrings- eller bopælsperioder, skal den kompetente institution i fornødent omfang medregne forsikrings- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter enhver anden medlemsstats lovgivning, uden hensyn til om de er tilbagelagt efter en almindelig ordning eller en særordning, og ligeledes uden hensyn til om de er tilbagelagt efter en ordning for arbejdstagere eller en ordning for selvstændige erhvervsdrivende. Med henblik herpå medregnes disse perioder, som om det drejede sig om perioder, der var tilbagelagt efter den for institutionen gældende lovgivning.«

6 Artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 bestemmer følgende:

»Såfremt de foreskrevne betingelser i en medlemsstats lovgivning for erhvervelse af ret til ydelser kun opfyldes ved anvendelse af artikel 45 og/eller artikel 40, stk. 3, gælder følgende regler:

a) Den kompetente institution beregner det teoretiske beløb for den ydelse, som den pågældende ville kunne gøre krav på, hvis samtlige forsikrings- og/eller bopælsperioder, der er tilbagelagt i de medlemsstater, hvis lovgivning arbejdstageren eller den selvstændige erhvervsdrivende har været omfattet af, havde været tilbagelagt i den omhandlede medlemsstat og efter den lovgivning, der gælder for den pågældende institution på det tidspunkt, da ydelsen skal fastsættes. Såfremt ydelsesbeløbet efter nævnte lovgivning er uafhængig af længden af de tilbagelagte perioder, anses dette beløb for at være det i nærværende litra omhandlede teoretiske beløb.

b) Den kompetente institution fastsætter derefter det faktiske beløb for ydelsen på grundlag af det i litra a) nævnte teoretiske beløb efter forholdet mellem længden af de forsikrings- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter den for institutionen gældende lovgivning forud for forsikringsbegivenhedens indtræ-

den, og den samlede længde af de forsikrings- og bopælsperioder, der er tilbagelagt efter lovgivningen i alle de berørte medlemsstater forud for forsikringsbegivenhedens indtræden.«

7 Samme forordnings artikel 48, stk. 1, der foreskriver en undtagelse med hensyn til fastsættelsen af pensionsrettigheder for forsikringsperioder på under ét år, har følgende ordlyd:

»Uanset artikel 46, stk. 2, er en medlemsstats institution ikke forpligtet til at tilkende ydelser på grundlag af perioder, der er tilbagelagt efter den for denne institution gældende lovgivning, og som skal tages i betragtning ved forsikringsbegivenhedens indtræden, såfremt

— de nævnte perioder sammenlagt er på under ét år

og

— der ikke alene på grundlag af disse perioder består ret til ydelser i medfør af bestemmelserne i denne lovgivning.«

De nationale bestemmelser

8 I henhold til artikel 161, stk. 1, litra b), i den almindelige lov om social sikring, i den affattelse som er kodificeret ved kongeligt dekret nr. 1/1994 af 20. juni 1994 (BOE

nr. 154 af 29.6.1994), som ændret ved lov nr. 50/1998 af 30. december 1998 om fiskale, administrative og sociale foranstaltninger (BOE af 31.12.1998, herefter »den almindelige lov om social sikring«), foreskriver som betingelse for tildeling af en alderspension, baseret på bidragsbetaling, at den pågældende har tilbagelagt en bidragsperiode på mindst femten år, heraf mindst to år inden for de sidste femten år, der ligger umiddelbart forud for pensionsbegivenhedens indtræden.

9 Artikel 218 i den almindelige lov om social sikring bestemmer, at når den pågældende modtager ydelse ved arbejdsløshed, indbetaler Instituto Nacional de Empleo (det nationale institut for beskæftigelse, herefter »INEM«) forskellige bidrag til socialsikringen, alt efter den tildelte ydelses art. Således bestemmer artikel 218, stk. 2:

»Når der er tale om ydelse ved arbejdsløshed til arbejdstagere over 52 år, skal instituttet for beskæftigelse desuden indbetale bidrag til aldersforsikring.«

10 I henhold til artikel 215, stk. 1, nr. 3, i den almindelige lov om social sikring udbetales denne ydelse ved arbejdsløshed til arbejdstagere uden arbejde, der har indbetalt bidrag til arbejdsløshedsforsikringen i seks år, og som opfylder alle betingelserne — bortset fra aldersbetingelsen — for at opnå en alderspension baseret på bidragsbetaling i henhold til den spanske sociale sikringsordning.

11 Endelig bestemmer den 28. tillægsbestemmelse til den almindelige lov om social sikring, der efter bekendtgørelsen af lov nr. 50/1998 trådte i kraft den 1. januar 1999, følgende:

»De bidrag, der er indbetalt af instituttet for beskæftigelse i medfør af denne lovs artikel 218, stk. 2, medregnes ved beregningen af alderspensionens grundbeløb og af den procentsats, der finder anvendelse herpå. Gyldigheden og retsvirkningerne af disse bidrag kan i intet tilfælde påberåbes som dokumentation for den minimumsbidragsperiode, der kræves efter denne lovs artikel 161, stk. 1, litra b), hvilken periode den forsikrede i medfør af artikel 215, stk. 1, nr. 3, skal godtgøre, når han ansøger om den ydelse [ved arbejdsløshed], der er foreskrevet for [arbejdsløse] personer over 52 år.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

12 Cristalina Salgado Alonso, der er født den 30. maj 1936, indgav den 7. august 1992 en ansøgning til INEM med henblik på at blive tildelt den særlige ydelse ved arbejdsløshed til arbejdstagere over 52 år. På dette tidspunkt kunne hun godtgøre, at hun havde tilbagelagt faktiske forsikringsperioder omfattende 74 måneder — mere end seks år — i henhold til tysk lovgivning, mellem den 29. juni 1964 og den 30. juli 1970, 26 måneder i henhold til schweizisk lovgivning, mellem den 1. december 1971 og den 31. marts 1975, og 182 dage i henhold til spansk lovgivning, mellem den 8. januar og den 7. juli 1992.

13 I første omgang afslog INEM at tilkende hende den særlige ydelse ved arbejdsløshed med den begrundelse, at hun ikke havde indbetalt bidrag i Spanien i den krævede karensperiode på mindst 15 år.

14 Cristalina Salgado Alonso anlagde derefter sag til prøvelse af denne afgørelse ved Juzgado de lo Social n° 2 de Orense (Spanien), der ved dom af 22. juni 1993 fastslog, at hun havde ret til denne ydelse. INSS og TGSS samt den spanske regering forklarer i det væsentlige denne dom med, at selv karensperioder af kortere varighed, tilbagelagt i udlandet, i henhold til spansk retspraksis på dette tidspunkt blev

anerkendt som ligeværdige med den karensperiode på 15 år, der kræves i henhold til artikel 161, stk. 1, litra b), i den almindelige lov om social sikring. Denne nationale retspraksis er imidlertid i mellemtiden blevet ændret for at efterkomme Domstolens dom af 20. februar 1997, Martínez Losada m.fl., (forenede sager C-88/95, C-102/95 og C-103/95, Sml. I, s. 869), og af 25. februar 1999, Ferreiro Alvite (sag C-320/95, Sml. I, s. 951).

15 Cristalina Salgado Alonso har således modtaget den ydelse ved arbejdsløshed, der er fastsat for arbejdsløse over 52 år, fra den 7. august 1992 til den 30. maj 2001, dvs. i en periode på 3 219 dage, hvor bidragene til aldersforsikringen blev indbetalt på hendes vegne af INEM.

16 I maj 2001, da Cristalina Salgado Alonso var fyldt 65 år, ansøgte hun om fastsættelse af sine pensionsrettigheder i henhold til de tyske, schweiziske og spanske sociale sikringsordninger. Da hun var blevet tildelt pension i Tyskland og Schweiz, afslog INSS ved afgørelse af 21. marts 2002 hendes ansøgning med den begrundelse, at hun i Spanien ikke havde tilbagelagt den minimumsbidragsperiode, der kræves for at erhverve ret til pension, samt at artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 om sammenlægning af forsikringsperioder ikke fandt anvendelse i henhold til nævnte forordnings artikel 48, stk. 1, da den forsikringsperiode, der var blevet tilbagelagt i Spanien, var på under ét år. INSS begrundede endvidere sit afslag med den 28. tillægsbestemmelse til den almindelige lov om social sikring.

17 Den 13. februar 2002 anlagde Cristalina Salgado Alonso sag mod INSS og TGSS ved Juzgado de lo Social n° 3 de Orense med påstand om, at denne ret skulle fastslå, at hun havde ret til fra den 31. maj 2001 at oppebære en alderspension i henhold til spansk lovgivning.

18 Til støtte for sit søgsmål gjorde hun i det væsentlige gældende, at ikke blot den oprindelige bidragsperiode på 182 dage, som hun havde tilbagelagt i Spanien, skulle

medregnes, men ligeledes enhver periode, hvorunder INEM på hendes vegne havde indbetalt bidrag til den lovbestemte aldersforsikringsordning, da hun oppebar den særlige ydelse ved arbejdsløshed, således at hun nu samlet i Spanien kunne gøre 3 401 bidragsdage gældende, svarende til bidrag for mere end ni år og tre måneder.

19 Ifølge den forelæggende ret opstår for det første spørgsmålet, om den 28. tillægsbestemmelse til den almindelige lov om social sikring gyldigt kan udelukke, at de nævnte 3 219 bidragsdage medregnes ved beregningen af, om den omhandlede forsikringsperiode overstiger et år, således at INSS i bekræftende fald i henhold til artikel 48, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 ikke er forpligtet til at tilkende ydelser vedrørende denne periode.

20 For det andet opstår spørgsmålet, om den nævnte tillægsbestemmelse indebærer en forskelsbehandling af vandrende arbejdstagere, idet den udelukker, at der medregnes visse bidrag, såsom dem, der alene udbetales som aldersforsikring, ved beregningen af de i lovens artikel 161, stk. 1, litra b), fastsatte karensperioder, da disse skal være tilbagelagt på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om ydelse ved arbejdsløshed til arbejdsløse, der er fyldt 52 år.

21 Den forelæggende ret har i denne forbindelse henvist til tilfældet med arbejdstagere, der har oppebåret sådanne ydelser ved arbejdsløshed, idet de har dokumenteret karensperioden, som følge af at der er blevet medregnet forsikringsperioder, tilbagelagt i henhold til lovgivningen i en eller flere andre medlemsstater, i overensstemmelse med Domstolens praksis (jf. Martínez Losada m.fl.-dommen og Ferreiro Alvite-dommen).

22 Disse arbejdstagere kan imidlertid ikke gøre krav på, at der medregnes sociale bidrag, som INEM har indbetalt som aldersforsikring, i den periode, hvor de har modtaget ydelse ved arbejdsløshed, for at opfylde den betingelse om den minimumsforsikringsperiode, der er fastsat i artikel 161, stk. 1, litra b), i den almindelige lov om social sikring.

23 Det er på den baggrund, at Juzgado de lo Social n° 3 de Orense har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er artikel 12 EF og artikel 39 EF til 42 EF [...] samt artikel 45 i forordning [...] nr. 1408/71 [...] til hinder for en national bestemmelse, hvorefter bidrag til pensionsforsikringen, som arbejdsløshedsforsikringsorganet indbetalte på vegne af en arbejdstager i en periode, hvor den pågældende oppebar en bestemt form for ydelser ved arbejdsløshed, ikke kan medregnes med henblik på at opfylde de forskellige karensperioder, der er fastsat efter national lovgivning som betingelse for at opnå ret til alderspension, når der henses til den omstændighed, at det som følge af den lange arbejdsløshedsperiode, som disse ydelser har til formål at afbøde, er materielt umuligt for denne arbejdstager at få indbetalt andre bidrag til pensionsforsikringen end dem, der ved lov er kendt ugyldige, med den virkning, at det kun er arbejdstagere, der har gjort brug af deres ret til fri bevægelighed, der berøres af den nationale bestemmelse, således at de ikke kan opnå ret til national alderspension på trods af, at disse karensperioder i medfør af den nævnte forordnings artikel 45 skulle betragtes som tilbagelagt?

2) Er artikel 12 EF og artikel 39 EF til 42 EF samt artikel 48, stk. 1, i [...] forordning nr. 1408/71 [...] til hinder for nationale bestemmelser, hvorefter bidrag til pensionsforsikringen, som arbejdsløshedsforsikringsorganet indbetalte på vegne af en arbejdstager i en periode, hvor den pågældende oppebar en bestemt form for ydelser ved arbejdsløshed, ikke kan medregnes med henblik på at opnå, at

»de forsikrings- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter denne stats lovgivning, sammenlagt når op på et år«, når det som følge af den lange arbejdsløshedsperiode, som disse ydelser har til formål at afbøde er materielt umuligt for denne arbejdstager at få indbetalt andre bidrag til pensionsforsikringen end dem, der forfaldt og blev indbetalt i arbejdsløshedsperioden, med den virkning, at det kun er arbejdstagere, der har gjort brug af deres ret til fri bevægelighed, der berøres af den nationale bestemmelse, således at de ikke kan opnå ret til national alderspension på trods af, at arbejdsløshedsforsikringsorganet ikke kan fritages for forpligtelsen til at tildele nationale ydelser i medfør af forordningens artikel 48, stk. 1?«

24 Ved skrivelse af 29. september 2003 meddelte INSS Domstolen, at der den 10. september 2003 var blevet truffet en ny afgørelse til ugunst for Cristalina Salgado Alonso. Denne afgørelse erstatter afgørelsen af 21. marts 2002 og støtter afslaget på alderspension på den omstændighed, at Cristalina Salgado Alonso »hverken havde tilbagelagt minimumsbidragsperioden på 15 år, eller inden for denne havde tilbagelagt perioden på to år umiddelbart forud for tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen, hvilke perioder i henhold til artikel 161, stk. 1, litra b), i den almindelige lov om social sikring [...] skal være tilbagelagt, for at der kan opnås ret til en alderspension.

Hvad angår forsikringsbegivenhederne efter den 1. januar 1999 fremgår det af den 28. tillægsbestemmelse [til den almindelige lov om social sikring], at de bidrag, der er indbetalt af instituttet for beskæftigelse som pensionsforsikring i den periode, hvor den forsikrede modtog ydelse ved arbejdsløshed til arbejdsløse over 52 år, medregnes ved fastlæggelsen af beregningsgrundlaget og den procentsats, der skal anvendes på dette. Disse bidrag har under ingen omstændigheder gyldighed eller retsvirkninger med hensyn til dokumentation for minimumsbidragsperioden.«

25 Det fremgår af denne nye afgørelse fra INSS, at afslaget på pensionsansøgningen, som Cristalina Salgado Alonso har indgivet, ikke længere er støttet på artikel 48 i forordning nr. 1408/71.

Det første spørgsmål

26 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 12 EF, 39 EF og 42 EF samt artikel 45 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at de er til hinder for en national bestemmelse, såsom den 28. tillægsbestemmelse til den almindelige lov om social sikring, der ikke tillader en medlemsstats kompetente myndigheder — med henblik på erhvervelse af ret til alderspension efter den nationale ordning — at medregne bestemte forsikringsperioder, der er tilbagelagt på denne medlemsstats område af en arbejdsløs arbejdstager, og hvorunder bidragene til aldersforsikring er blevet indbetalt af arbejdsløshedsforsikringsorganet, idet sådanne perioder kun medregnes ved beregningen af størrelsen af den nævnte pension.

27 Det bemærkes indledningsvis, at det følger af fast retspraksis, at medlemsstaterne fortsat selv kan fastsætte betingelserne for tilkendelse af sociale sikringsydelser, selv om de herved skærpes, blot de fastsatte betingelser ikke medfører en åbenlys eller skjult forskelsbehandling af Fællesskabets arbejdstagere (jf. i denne retning dom af 20.9.1994, sag C-12/93, Drake, Sml. I, s. 4337, præmis 27, Martínez Losada m.fl.-dommen, præmis 43, og Ferreiro Alvite-dommen, præmis 23).

28 En medlemsstat har derfor ret til at fastsætte en karensperiode som den, der er omhandlet i artikel 161, stk. 1, litra b), i den almindelige lov om social sikring med henblik på erhvervelse af en ret til alderspension.

29 I denne forbindelse fastsætter artikel 42, litra a), EF princippet om sammenlægning af forsikrings-, bopæls- eller beskæftigelsesperioder, som bl.a. er gennemført ved artikel 45 i forordning nr. 1408/71 for så vidt angår aldersforsikring. Der er tale om et af de grundlæggende principper for Fællesskabets samordning af medlemsstaternes sociale sikringsordninger, og det skal sikre, at udøvelsen af den traktatfæstede ret til fri bevægelighed ikke bevirker, at en arbejdstager mister de sociale fordele, som han ville have haft krav på, hvis han havde tilbragt hele sit erhvervsaktive liv i en enkelt medlemsstat. Hvis dette var konsekvensen, ville det kunne afholde arbejdstagere i Fællesskabet fra at udøve deres ret til fri bevægelighed og ville dermed være en hindring for denne frihed (jf. bl.a. dom af 26.10.1995, sag C-481/93, Moscato, Sml. I, s. 3525, præmis 28).

30 Imidlertid fastsætter forordning nr. 1408/71 ikke de betingelser, som tilvejebringelsen af beskæftigelses- eller forsikringsperioder er underlagt. Disse betingelser er, som det fremgår af nævnte forordnings artikel 1, litra r), udelukkende defineret ved den medlemsstats lovgivning, i henhold til hvilken de pågældende perioder er tilbagelagt.

31 Det følger heraf, at en medlemsstat har ret til ikke alene at fastsætte en karensperiode med henblik på erhvervelsen af en ret til pension, der er fastsat ved den nationale lovgivning, men ligeledes at bestemme arten af de forsikringsperioder, der kan medregnes med henblik herpå, for så vidt som der i overensstemmelse med artikel 45 i forordning nr. 1408/71 ligeledes medregnes perioder, der er tilbagelagt i henhold til lovgivningen i enhver anden medlemsstat, under de samme betingelser, som hvis de var blevet tilbagelagt i henhold til national lovgivning.

32 I hovedsagen vedrører tvisten mellem Cristalina Salgado Alonso og INSS og TGSS ikke perioder, der er blevet tilbagelagt i henhold til lovgivningen i en anden

medlemsstat end den medlemsstat, hvori der er blevet ansøgt om pension, men bestemte perioder, der er blevet tilbagelagt i sidstnævnte medlemsstat, dvs. Kongeriget Spanien, på et tidspunkt, hvor vedkommende oppebar den særlige ydelse ved arbejdsløshed for arbejdsløse over 52 år. En sådan tvist henhører ikke under artikel 45 i forordning nr. 1408/71.

33 Sagsøgeren i hovedsagen har imidlertid gjort gældende, at alene arbejdstagere, der har gjort brug af deres ret til fri bevægelighed, er omfattet af den 28. tillægsbestemmelse til den almindelige lov om social sikring, som udelukker, at der — for at erhverve en ret til pension — medregnes perioder, hvorunder den forsikrede har oppebåret den særlige ydelse ved arbejdsløshed, mens bidragene til aldersforsikringen er blevet indbetalt af INEM på vegne af den forsikrede. Af denne grund er den nævnte bestemmelse i strid med artikel 39 EF.

34 Det bemærkes, som generaladvokaten har anført i punkt 39 og 40 i forslaget til afgørelse, at en national bestemmelse som den, der fremgår af den 28. tillægsbestemmelse til den almindelige lov om social sikring, finder anvendelse uden forskel på arbejdstagere, der har tilbagelagt hele deres erhvervsaktive liv på det nationale område, og på arbejdstagere, der også har arbejdet i andre medlemsstater.

35 Det er ikke for Domstolen blevet bevist, at arbejdstagere, der har udøvet deres ret til fri bevægelighed, efter at de er vendt tilbage til Spanien, oftere udsættes for faren for langvarig arbejdsløshed end arbejdstagere, der har tilbragt hele deres erhvervsaktive liv i denne medlemsstat, således at disse er mere berørt af den begrænsning, der er indeholdt i nævnte tillægsbestemmelse.

36 Derfor har de forhandlinger, der er blevet ført for Domstolen, ikke gjort det muligt at fastslå, at en national bestemmelse som den, der fremgår af den 28. tillægsbestemmelse til den almindelige lov om social sikring, er udtryk for indirekte forskelsbehandling i artikel 39 EF's forstand.

37 Da artikel 39 EF som særbestemmelse finder anvendelse på en situation som den, tvisten i hovedsagen omhandler, er det ufornødent, at fortolke den mere generelle bestemmelse, der er indeholdt i artikel 12 EF.

38 Under hensyn til det overfor anførte skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 39 EF og 42 EF samt artikel 45 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national bestemmelse, såsom den 28. tillægsbestemmelse til den almindelige lov om social sikring, der ikke tillader en medlemsstats kompetente myndigheder — med henblik på erhvervelse af ret til alderspension efter den nationale ordning — at medregne bestemte forsikringsperioder, der er tilbagelagt på denne stats område af en arbejdsløs arbejdstager, og hvorunder bidragene til aldersforsikring er blevet indbetalt af arbejdsløshedsforsikringsorganet, idet sådanne perioder kun medregnes ved beregningen af størrelsen af den nævnte pension.

Det andet spørgsmål

39 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om en medlemsstats institution — for med henblik på anvendelsen af artikel 48, stk. 1, i

forordning nr. 1408/71 at afgøre, om de samlede forsikringsperioder, der er tilbagelagt i henhold til den lovgivning, som institutionen anvender, beløber sig til ét år eller ej — ikke blot skal medregne de forsikringsperioder, der er nødvendige for at erhverve ret til pension, men også de forsikringsperioder, der alene medregnes ved beregningen af størrelsen af ydelserne.

40 Det bemærkes, at den i artikel 234 EF foreskrevne procedure i overensstemmelse med fast retspraksis er et instrument i samarbejdet mellem Domstolen og de nationale retter, ved hjælp af hvilket Domstolen forsyner de nationale retter med de fortolkningselementer med hensyn til fællesskabsretten, som er nødvendige, for at de kan afgøre de for dem verserende retssager (jf. bl.a. dom af 8.11.1990, sag C-231/89, Gmyrzynska-Bscher, Sml. I, s. 4003, præmis 18, af 12.3.1998, sag C-314/96, Djabali, Sml. I, s. 1149, præmis 17, samt af 21.1.2003, sag C-318/00, Bacardi-Martini og Cellier des Dauphins, Sml. I, s. 905, præmis 41).

41 Det følger af såvel ordlyden som opbygningen af artikel 234 EF, at den præjudicielle procedure forudsætter, at der reelt verserer en retssag for de nationale domstole, og inden for rammerne af hvilken de skal træffe en afgørelse, der kan tage hensyn til den dom, hvorved Domstolen træffer afgørelse om anmodningen om præjudiciel afgørelse (jf. i denne retning dom af 15.6.1995, forenede sager C-422/93 — C-424/93, Zabala Erasun m.fl., Sml. I, s. 1567, præmis 28, og Djabali-dommen, præmis 18).

42 Begrundelsen for ordningen med præjudiciel forelæggelse er således ikke, at Domstolen skal afgive responsa vedrørende generelle eller hypotetiske spørgsmål, men at der foreligger et behov med henblik på selve afgørelsen af en retstvist (jf. Djabali-dommen, præmis 19, Bacardi-Martini og Cellier des Dauphins-dommen, præmis 42, og dom af 25.3.2004, forenede sager C-480/00 — C-482/00, C-484/00, C-489/00 — C-491/00 og C-497/00 — C-499/00, Sml. I, s. 2943, præmis 72).

43 I tvisten i hovedsagen er det ubestridt, at INSS, efter at Juzgado de lo Social n° 3 de Orense har forelagt Domstolen sin anmodning om præjudiciel afgørelse, har truffet en ny afgørelse om afslag på den ansøgning om pension, som Cristalina Salgado Alonso har indgivet, der ikke længere er støttet på artikel 48 i forordning nr. 1408/71.

44 Det må derfor konstateres, at et svar fra Domstolen på det andet spørgsmål, som Juzgado de lo Social n° 3 de Orense har forelagt, ikke længere er til nogen nytte for denne ret.

45 Det følger heraf, at det er ufornødent at besvare det andet spørgsmål.

Sagens omkostninger

46 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

Artikel 39 EF og 42 EF samt artikel 45 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996, som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1606/98 af 29. juni 1998, skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national bestemmelse, såsom den 28. tillægsbestemmelse til den almindelige lov om social sikring, der ikke tillader en medlemsstats kompetente myndigheder — med henblik på erhvervelse af ret til alderspension efter den nationale ordning — at medregne bestemte forsikringsperioder, der er tilbagelagt på denne stats område af en arbejdsløs arbejdstager, og hvorunder bidragene til aldersforsikring er blevet indbetalt af arbejdsløshedsforsikringsorganet, idet sådanne perioder kun medregnes ved beregningen af størrelsen af den nævnte pension.

Underskrifter